

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 5309/14

לפני: כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט מ' מזוז

המערער: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי לנוער בבאר שבע
מיום 25.06.2014 בת"פ [16223-06-13](#) [פורסם בנבו] שניתן
על ידי כבוד השופט נ' זלוצ'ובר

תאריך הישיבה: ט' בסיון תשע"ה (27.5.15)

בשם המערער: עו"ד ניר זנו; עו"ד זהבה קרן; עו"ד ברק זיו אור

בשם המשיבה: עו"ד יעל ביטון

בשם שירות המבחן לנוער: גב' שלומית מרדר

חקיקה שאוזכרה:

[חוק העונשין, תשל"ז-1977: סע' 329\(א1\)](#)

מיני-רציו:

* אכן, ביהמ"ש רשאי להעניק בכורה לשיקולי שיקום בבואו לקבוע את העונש ההולם, ואכן ניכר כי המערער עבר כברת דרך משמעותית במסגרת ההליך הטיפולי בו השתלב. ואולם, לצד זאת עומדת הפגיעה הקשה שגרם המערער למתלונן בעטיו של ויכוח סתמי. משכך, העונש הראוי וההולם מצדיק מאסר מאחורי סורג ובריח, הגם שקצר באורכו מזה שנקבע ע"י ביהמ"ש המחוזי.

* עונשין – ענישה – שיקולי ענישה

* עונשין – ענישה – מדיניות ענישה: עבירות אלימות

המערער הורשע, ע"פ הודאתו, בביצוע עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, וביהמ"ש המחוזי לנוער השית עליו 30 חודשי מאסר בפועל ועונשים נוספים. בערעורו עותר המערער לאמץ את המלצת שירות המבחן להשית עליו ענישה שיקומית.

ביהמ"ש העליון קיבל את הערעור כך שקוצרה תקופת המאסר:

אכן, ביהמ"ש רשאי להעניק בכורה לשיקולי שיקום בבואו לקבוע את העונש ההולם, ואכן ניכר כי המערער עבר כבר דרך משמעותית במסגרת ההליך הטיפולי המורכב בו הוא השתלב. ואולם, לצד זאת עומדת הפגיעה הקשה שגרם המערער למתלונן בעטיו של ויכוח סתמי – שהובילה לאשפוז, לניתוח ולאשפוז נוסף – פגיעה שהשלכותיה על חייו של המתלונן ממשיות ומוחשיות גם כיום.

משכך, לא נמצא לקבל את עתירת המערער להשית עליו עונש מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות. העונש הראוי וההולם את העבירה שבוצעה, את נסיבות ביצועה ואת הנזק שהסבה למתלונן מצדיק מאסר מאחורי סורג ובריח, הגם שקצר באורכו מזה שנקבע ע"י ביהמ"ש המחוזי. בהתחשב בעובדה שהמערער היה קטין בעת ביצוע העבירה (גם אם על סף בגירות), בקשייו האישיים, בהליך הטיפולי המשמעותי שעבר ובהמלצות שירות המבחן לנוער – הוחלט לקצר את עונש המאסר בפועל ל-17 חודשים. גם בכך הולך ביהמ"ש כברת דרך ארוכה לעבר המערער, בשים לב לחומרה הבסיסית של העבירה.

פסק-דין

השופט י' דנציגר:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי לנוער בבאר-שבע (השופט נ' זלוצ'ובר) מיום 25.6.2014 בת"פ 16223-06-13.

2. המערער הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, והושתו עליו 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל (בניכוי ימי מעצרו), מאסר מותנה ותשלום פיצוי למתלונן בסך 15,000 ש"ח.

יצוין, כי בתסקיר המשלים האחרון של שירות המבחן לנוער שהונח לפני בית המשפט המחוזי המליץ השירות להרשיע את המערער, להטיל עליו צו מבחן למשך שנה במסגרתו ישולב בעבודה ובהליך טיפולי, להורות לו לבצע של"צ לאורך תקופה ארוכה וכן לפצות את המתלונן.

3. לפי כתב האישום המתוקן, במהלך מסיבת יום הולדת של חבר משותף, יידה המערער בקבוק וודקה בו אחז ממרחק של כמטר וחצי לעבר ראשו של המתלונן – שהיה חברו בעבר – וגרם לו לשבר דחוס מרוסק פורנטלי משמאל ודימום זעיר צמוד ולשבר; זאת בעקבות דברים שהוחלפו בין השניים. המתלונן נותח בראשו ואושפז בבית החולים למשך חמישה ימים.

4. בדיון שהתקיים ביום 18.12.2014 קיבלנו את המלצת שירות המבחן לנוער לדחות את ההכרעה בערעור בארבעה חודשים נוספים – על אף התנגדות המשיבה – על מנת לאפשר למערער להמשיך בהליך הטיפולי בו הוא נתון, מתוך הערכה כי יש בהליך זה כדי לתרום לו. יחד עם זאת, הבהרנו למערער כי אל לו לפתח ציפיות, נוכח ההחלטה דנן, באשר לתוצאת הערעור. עוד הורינו לשירות המבחן להגיש תסקיר עדכני עד סוף חודש אפריל 2015.

5. מהתסקיר העדכני, שתאריכו 26.4.2015, עולה כי המערער שוהה בבית אמו וכן זוגה בתנאים מגבילים של מעצר בית מלא, מאז החלטת בית משפט זה (השופט ח' מלצר) מיום 6.8.2014 על עיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת עליו. עוד צוין כי לאחר שנעתרנו, ביום 4.1.2015, לבקשת קצינת המבחן לנוער לפתיחת "חלונות" לצורך מימוש תוכנית הטיפול, יוצא המערער לשיחות בשירות המבחן, משתתף מזה ארבעה חודשים בטיפול רגשי במרכז "אמונה" לטיפול משפחתי, ואף נוטל חלק בקבוצה טיפולית בשירות המבחן למבוגרים העוסקת באלומות. כמו כן צוין בתסקיר כי בבדיקה הפסיכיאטרית האחרונה שנערכה למערער במרכז לבריאות הנפש נקבע כי הוא אינו זקוק למעקב פסיכיאטרי. לפי שירות המבחן, המערער משתתף פעולה בתוכנית הטיפול בצורה מלאה ונתרם ממנו באופן המפחית את גורמי הסיכון שעלו בעבר. להערכת השירות המערער "עובר תהליך שיקום משמעותי ... עמדותיו ביחס לחוק חוביות, שאיפותיו נורמטיביות, הוא לוקח אחריות מלאה על העבירה ומבין כיום את הגורמים שהובילו אותו לביצועה".

שירות המבחן לנוער ממליץ לאפשר למערער לרצות את עונש המאסר בעבודות שירות ולהעמידו בפיקוח השירות במסגרת צו מבחן למשך שנה, "לצורך המשך התהליך הטיפולי ... מעקב אחר תפקודו והשתלבותו המחודשת בחברה לאחר תקופה ממושכת של מעצר בית". לחלופין, ובמידה ולא נאמץ את ההמלצה דנן, ממליץ השירות לקצר באופן משמעותי את תקופת המאסר בפועל שהושתה על המערער.

6. המערער – באמצעות באת-כוחו, עו"ד זהבה קרן – עותר לאמץ את המלצת שירות המבחן להשית עליו ענישה שיקומית. המערער מצוין כי שירות המבחן לנוער המליץ לפני בית המשפט קמא על ענישה שיקומית שבמרכזה שירות לתועלת הציבור, ומבקש לאפשר לו לרצות עונש מאסר בעבודות שירות, תוך שהוא מדגיש את

הרתמותו מההליך הטיפולי המקיף בו הוא נוטל חלק.

נציגת שירות המבחן לנוער, הגב' שלומית מרדר, אישרה לשאלתנו כי במבט לאחור, ונוכח הענישה הנוהגת בהתייחס לעבירות מן הסוג דנן, נראה כי השירות היה ממליץ לבית המשפט המחוזי המלצה דומה לזו שמופיעה בתסקיר העדכני שלפנינו, והדגישה כי השירות עומד מאחורי ההמלצה הכלולה בתסקיר העדכני דנן, על אף חומרת העבירה. הגב' מרדר ציינה כי המערער עובר הליך טיפולי אינטנסיבי ומשמעותי ולהערכת השירות הסיכוי שיחזור לבצע עבירות דוגמת זו שבביצועה הורשע, קלוש.

המשיבה – באמצעות באת-כוחה, עו"ד יעל ביטון – טוענת כי יש לדחות את הערעור, תוך שהיא מדגישה את חומרתה היתרה של העבירה ואת הנזקים שנגרמו למתלונן בעטייה וזאת על אף שהיא מודעת להליך הטיפולי המשמעותי שאותו עבר המערער.

7. לאחר ששמענו את טיעוני באי-כוח הצדדים ועיינו בפסיקה שאליה היפנו אותנו, החלטנו לקבל את הערעור ולקצר את תקופת המאסר שהושתה על המערער.

אכן, בית המשפט רשאי להעניק בכורה לשיקולי שיקום בבואו לקבוע את העונש ההולם, ואכן ניכר כי המערער עבר כברת דרך משמעותית במסגרת ההליך הטיפולי המורכב בו הוא השתלב. ואולם, לצד זאת עומדת הפגיעה הקשה שגרם המערער למתלונן בעטיו של ויכוח סתמי – שהובילה לאשפוז, לניתוח ולאשפוז נוסף – פגיעה שהשלכותיה על חייו של המתלונן ממשיות ומוחשיות גם כיום.

משכך, איננו מוצאים מקום לקבל את עתירת המערער להשית עליו עונש מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות. העונש הראוי וההולם את העבירה שבוצעה, את נסיבות ביצועה ואת הנזק שהסבה למתלונן מצדיק מאסר מאחורי סורג ובריח, הגם שקצר באורכו מזה שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי הנכבד. לאחר שהבאנו בחשבון את העובדה שהמערער היה קטין בעת ביצוע העבירה (הגם שהיה על סף הבגירות באותה עת), את קשייו האישיים כפי שפורטו בתסקיר ואת ההליך הטיפולי המשמעותי שעבר, ונתנו דעתנו להמלצות שירות המבחן לנוער, החלטנו להעמיד את עונש המאסר בפועל שירוצה על ידי המערער על 17 חודשים, בניכוי ימי מעצרו מיום 29.5.2013 ועד ליום 12.6.2013. גם בכך אנו הולכים כברת דרך ארוכה לעברו של המערער, בשים לב לחומרה הבסיסית המובנת של העבירה. שאר רכיבי העונש שנקבעו על ידי בית המשפט המחוזי יעמדו בעינם.

8. המערער יתייצב לתחילת ריצוי עונש המאסר בפועל ביום א' ה-28.6.2015 עד השעה 10:00 בימ"ר דקל, או כפי שייקבע על ידי שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות ועותקים של גזר הדין של בית המשפט המחוזי ושל פסק דין זה. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר (טלפונים: 08-9787377; 08-9787336).

ניתן ביום, י' בסיון התשע"ה (28.5.2015).

תוקן היום, א' בתמוז התשע"ה (18.6.2015).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. W14.doc_14053090 חכ
מרכז מידע, טל' 077-2703333 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il

י' דנציגר 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)